

Referat fra møte i den nasjonale jubileumskomiteén for 2025-markeringen

Utstein Kloster Hotell mandag 21.11.2022

Til sammen 43 personer møtte fram på møtet i den nasjonale jubileumskomiteén ved Utstein Kloster Hotell. Tre personer deltok med presentasjoner via Teams og Zoom. Dette er det andre møtet i 2022 for medlemmer av den nasjonale jubileumskomiteén for 2025-markeringen. På dette møtet deltok også medlemmer av den nyoppnevnte styringsgruppa for 2025-markeringen.

Innledning

Stavanger kommune stod som vertskap for møtet, og varaordfører i Stavanger, Dagny Sunnanå Hausken, ønsket deltakerne velkommen på vegne av kommunen. Leder i styringsgruppa for 2025-markeringen, Tora Aasland, ledet møtet. Hun presenterte først styringsgruppa og skisserte arbeidsmåte og retningslinjer. I tillegg skisserte hun overordnede tema for 2025.

Jubileumsmarkeringene i Stavanger

Prosjektleder for jubileumsmarkeringene i Stavanger kommune i 2025 i Stavanger, Lena Antonius, fortalte om kommunens planer for utvandrermarkeringen og Stavangers 900-årsjubileum i 2025. Hovedfortellingen blir Stavanger by sitt 900-års jubileum. Et mangfold av jubileumsprosjekter vil arrangeres fram mot 2025, deriblant utvandrerjubileet. Arrangementene vil brukes til å bygge identitet, fellesskap og byutvikling i regionen. Stian Kristensen, rådgiver i Stavanger kommune og ansvarlig for Utvandrerjubileet, fortalte om kommunens perspektiver på temaer knyttet til migrasjon fram mot 2025.

«Restauration»

Eier av replikaen av båten «Restauration», Cato Østerhus, fortalte om bruken av båten i forbindelse med formidling i regionen. Han redegjorde for planene til Restauration Venneforening om å gjenskape den opprinnelige seilasen fra 2025 med 52 personer om bord. De planlegger å seile fra Stavanger havn 4. juli 2025 med ankomst New York 9. oktober. Alle som var til stede på møtet i den nasjonale jubileumskomiteén fikk en omvisning på "Restauration" ved Cato Østerhus.

Arbeidet framover: ulike temaer under arbeid

Etter lunsj innledet styringsgruppas leder, Tora Aasland om aktuelle temaer i den nasjonale komiteens prosesser og planer for 2025-markeringen. I denne forbindelsen fikk Inghild Vanglo ordet. Hun er leder av regional-, kultur- og næringsutvalget i Rogaland fylkeskommune og refererte til møtet i fylkestinget 27. september i år. Der vedtok Rogaland fylkeskommune å bidra med til sammen tre millioner kroner til Utvandrerjubileet i Stavanger i 2025 som ledd i en regional satsing. Formuleringen i vedtaket bør kunne brukes ved henvendelser om midler til utvandrermarkeringen ellers i landet.

Terje Hasle Joranger, prosjektleder for 2025-markeringen, skisserte tre temaer som var aktuelle for det videre arbeidet: oppbygging av en kunnskapsdatabase til bruk i markeringer i 2025, å fremme forskningssamarbeid mellom institusjoner parallelt med det frivillige arbeidet fram mot 2025 og å utarbeide en hjemmeside for markeringen. Anno museum tar ansvaret for å lage en hjemmeside. Ellers ble de to andre temaene trukket fram i presentasjoner senere i møtet. Medlemmene i den nasjonale jubileumskomiteén ble oppfordret til å engasjere seg i temaene etter hvert som de utvikles.

Terje nevnte ellers at Kultur- og likestillingsdepartementet er Anno museums hovedkontakt og hoveddepartement for søknad av midler til Utvandrermarkeringen i 2025. Anno museum har nylig sendt søknad til departementet om statlig støtte til styrking av museets arbeid som prosjektleder og sekretariat på minst 1,5 millioner kroner årlig fra statsbudsjettene i perioden 2023-25. Det vil bli en økt kontakt opp mot Stortinget fra 2023, ellers ble alle oppfordret til å søke et større mangfold av finansieringskilder til sine ulike aktiviteter.

Siden deltok flere, fysisk og digitalt, med innlegg om pågående prosjekter fram mot utvandrermarkeringen i 2025. Først av disse var Amy Boxrud, direktør ved Norwegian-American Historical Association (NAHA) i USA, som deltok på Zoom. Hun er et aktivt medlem den amerikanske nasjonale jubileumskomiteén og er også medlem av den norske komiteén. Hun la fram planer for utvandrermarkeringen på amerikansk side, bl.a. opprettelsen av en styringsgruppe i januar, et større fagseminar ved Saint Olaf College 18.-22.6.2025 og det pågående arbeidet med å utarbeide en felles logo for markeringene i begge land.

Kjetil Sagafos, Kreativ og Kommersiell Leder i Christian Radich, fortalte om tanker omkring en seilas over Atlanteren i 2025 og påfølgende interesse for å skape aktiviteter med skipet i USA. Styret i stiftelsen vil ta en endelig beslutning om seilasen i 2023.

Björg-Karin Ringen, styrerepresentant i Norsk utvandrer-museums venner, la fram en planlagt serie av temakvelder ved museet om norsk utvandringshistorie. Serien planlegges fram til 2025, og den første temakvelden finner sted allerede 5.12. i år.

Mona Holm, stipendiat i et Offentlig sektor PhD-prosjekt i historie i et samarbeid mellom Institutt for konservering, historie ved Universitetet i Oslo og Anno museum, opplyste om en prosjektsøknad til UiO:Demokrati. Tittelen er *TransValue: Transatlantic Dimensions of Democratic Values, Ideas, and Culture, 1776–1940* og består av en rekke forskere i USA og Norge. Prosjektet vil gi et betydelig løft til en forskningssatsing parallelt med det frivillige arbeidet mot 2025.

Ragnhild Hutchison, historiker og eier og daglig leder i Tidvis AS, et firma som utforsker digitale måter å formidle norsk kulturarv på. Hun har utarbeidet flere historiske dataspill tidligere og fortalte om dataspill som formidling av emigrasjonshistorien.

Marthe Hommerstad, leder av Norsk lokalhistorisk institutt ved Nasjonalbiblioteket fortalte om nettstedene Det løfterike landet og Lokalhistoriewiki som potensielle arenaer for kunnskapsdeling fram mot 2025-jubileet. Hun inviterte samtidig den nasjonale jubileumskomiteén til Nasjonalbiblioteket til neste møte i første halvdel av mai 2023.

Tora takket til slutt for et godt møte og ønsket alle vel hjem.

Ottestad, 14. desember 2022

Terje M. Hasle Joranger, referent